

Przedsiębiorcy, którzy w Niemczech prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą (tzw. Gewerbe) muszą liczyć się z większymi kosztami prowadzonej działalności oraz zwiększoną biurokracją.

Niemcy zaczynają iść w zakresie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej tą samą drogą co Polska i dla osób prowadzących Gewerbe zamierzają wprowadzić obowiązkowe ubezpieczenia społeczne. Podobnie jak w Polsce osoba prowadząca działalność gospodarczą ma obowiązek odprowadzać składki ubezpieczeniowe do ZUS, tak Niemcy chcą wprowadzić dla osób prowadzących Gewerbe obowiązek opłacania w Niemczech składek ubezpieczenia społecznego. Na tym stracą Polacy, dla których Gewerbe była tanim sposobem na zarobkowanie w Niemczech na zasadzie samozatrudnienia.

Od 1 maja 2004 roku Polacy mogli bez większych przeszkód otwierać w Niemczech działalność gospodarczą. Wystarczyło meldunek w Niemczech, a sama procedura rejestracji firmy w urzędzie działalności gospodarczej trwała kwadrans. Koszty opłaty urzędowej były niewielkie i wynosiły od kilkunastu do kilkudziesięciu euro za wpis do ewidencji działalności gospodarczej. Sprawę ułatwiał fakt, że w Niemczech przepisy jasno nie precyzowały, czy osoba działająca na własny rachunek musi się ubezpieczyć, więc wykorzystując tę furtkę prawną Polacy wykupowali ubezpieczenie zdrowotne na wyjazd za granicę u polskiego ubezpieczyciela i w ten sposób spełniali wymóg prawny w Niemczech posiadania przynajmniej ubezpieczenia zdrowotnego. Niemieckie przepisy nie określały, czy ubezpieczenie zdrowotne musi zostać wykupione przez przedsiębiorcę w Niemczech, czy może być wykupione za granicą. W związku z tym, że polscy ubezpieczyciele oferowali bardzo tanie polisy ubezpieczeniowe na leczenie za granicą, a Polacy korzystali w wielu przypadkach z najtańszego ubezpieczenia turystycznego, to rzecz jasna bardzo się to opłacało. W ten sposób wielu Polaków po 1 maja 2004 roku skorzystało z możliwości otwarcia w Niemczech działalności gospodarczej, gdyż koszt prowadzenia takiej działalności był niewielki.

Najczęściej wybieraną przez Polaków formą prowadzenia działalności gospodarczej w Niemczech była jednoosobowa działalność określana jako Gewerbe lub też spółka cywilna (GbR), którą tworzyło pod wspólną nazwą dwóch lub więcej wspólników.

Polacy zakładali w Niemczech masowo Gewerbe oraz GbR w różnych branżach. Najczęściej były to jednak firmy budowlane. Niemiecka działalność gospodarcza służyła przede wszystkim temu, aby ominąć stosunek pracy i nie płacić kosztownego ubezpieczenia społecznego w Niemczech, jakiemu podlegali pracownicy zatrudnieni w ramach tradycyjnego stosunku pracy (na umowę o pracę). Oznaczało to oszczędności zarówno dla właściciela Gewerbe lub współwłaściciela GbR (w domniemaniu pracownika), jak i dla zleceniodawcy (w domniemaniu pracodawcy). System ten funkcjonował z powodzeniem przez wiele lat i nie rodził większych problemów. Osoby prowadzące Gewerbe lub GbR zarabiały więcej niż w trakcie stosunku pracy, a zleceniodawcy mieli mniejsze koszty zaangażowania do prac osób prowadzących Gewerbe bądź GbR, niż gdyby mieli je zatrudnić na umowę o pracę.

Nic nie trwa jednak wiecznie...

W Niemczech pojawił się pomysł, aby dla osób prowadzących działalność gospodarczą

wprowadzić obowiązkowe ubezpieczenia. W zamyśle wprowadzenie takich zmian ma zapewnić środki na przyszłe emerytury, ale także stanowić zabezpieczenie finansowe dla osób prowadzących działalność. Z drugiej jednak strony rosną koszty prowadzenia działalności gospodarczej w Niemczech. Dużym utrudnieniem dla Polaków prowadzących w Niemczech Gewerbe lub GbR będą te miesiące, w których spadną obroty lub w ogóle nie wystąpią. Wiedząc, że branża budowlana - w której jak już wspomnieliśmy odnotowujemy najwięcej prowadzonych przez Polaków w Niemczech działalności gospodarczych - w miesiącach zimowych odnotowuje spadek lub zanik obrotów, to przy obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym może być problem z płaceniem składek w tej części roku, w której właśnie spadają lub zanikają obroty. W ten sposób dla wielu Polaków prowadzących działalność gospodarczą w Niemczech posiadanie Gewerbe lub GbR nie będzie już takie dochodowe, a dla niektórych zwiększone koszty prowadzenia działalności oznaczają będą nieopłacalność, a w efekcie końcowym zaprzestanie działalności.

Trzeba pamiętać, że wielu Polaków wyjeżdża zarobkowo do Niemiec tylko na pewną część roku. Przykładowo w branży budowlanej osoby prowadzące działalność gospodarczą tak naprawdę prowadzą Gewerbe lub GbR tylko przez te miesiące, w których nie ma zimy (np. od marca do października). Miesiące, w których są wpływy finansowe, jest 8 a nie 12. Obowiązkowe ubezpieczenie społeczne dla tych osób będzie bardzo dużym obciążeniem finansowym.

Polscy przedsiębiorcy, którzy prowadzą lub prowadzili w Polsce działalność gospodarczą wiedzą doskonale, jakim obciążeniem potrafią być obowiązkowe składki ZUS. Pewna spora część zarobku przedsiębiorcy musi zostać przelana na konto ubezpieczalni. Dokładnie to samo czeka Polaków prowadzących działalność gospodarczą w Niemczech. Trzeba będzie się przyzwyczaić do tego, że część zarobku pochłonią obowiązkowe ubezpieczenia płacone w Niemczech, na które trzeba będzie zarobić.

Wprowadzenie obowiązkowych składek ubezpieczeniowych dla osób prowadzących działalność gospodarczą to nie tylko zwiększone koszty prowadzenia działalności, ale także większa biurokracja.

Do tej pory osoba prowadząca w Niemczech jednoosobową działalność gospodarczą miała możliwość przy niewielkich obrotach na prowadzenie uproszczonej księgowości. W momencie, gdy osoba prowadząca działalność będzie musiała odprowadzać obowiązkowe składki ubezpieczeniowe, to adekwatnie do tego co miesiąc będzie musiała składać deklaracje, w których znajdą się informacje związane ubezpieczeniem i płaconymi składkami społecznymi – a więc tym samym rosną koszty prowadzenia księgowości. W tym przypadku większa biurokracja

oznacza większe koszty.

Zwiększone koszty prowadzenia w Niemczech działalności gospodarczej to nie jedyny problem stojący przed osobami prowadzącymi działalność w Niemczech. Kolejnym problemem są rachunki. Osoba prowadząca działalność gospodarczą i wystawiająca za ledwie 1 rachunek miesięcznie i to ciągle temu samemu odbiorcy usługi, musi liczyć się z zarzutem, że w ten sposób obchodzi się stosunek pracy. Aby przedsiębiorcy nie postawiono takiego zarzutu, to osoba prowadząca działalność gospodarczą powinna wystawiać rachunki większej ilości usługobiorców. W ten sposób uniknie się podejrzenia obchodzenia stosunku pracy.

Zmiany, które ustawodawca zafunduje w Niemczech osobom prowadzącym działalność gospodarczą, dotkną wszystkich, którzy do tej pory bazowali na tanich i prostych w obsłudze Gewerbach. Znając jednak doświadczenia poprzednich lat i rozwiązań, które zawsze zostawiały jakąś furtkę dla przedsiębiorców mających niskie obroty, to przedsiębiorcy nie powinni bać się nadchodzących zmian. Są one konieczne, aby z jednej strony zmusić właścicieli Gewerbe oraz GbR do zwiększenia obrotów, a z drugiej strony by także zabezpieczyć w formie emerytury ich finansową przyszłość. Z uwagi na gąszcz przepisów i zmieniającą się rzeczywistość gospodarczą warto jednak postawić na księgowych, którzy dla właścicieli Gewerbe i GbR wyciągną to co najlepsze. A przecież wiadomo, że otwierając działalność gospodarczą chodzi o to, aby w trakcie jej prowadzenia kieszeni zostało jak najwięcej.

Opracowanie własne. Zdjęcie: Tim Reckmann/pixelio.de

Pracownicy w Niemczech
Pracownicy w Niemczech